

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen valtion lyhyiden palvelussuhteiden eläketurvaa koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 219/1997 vp valtion lyhyiden palvelussuhteiden eläketurvaa koskevaksi lainsäädän-

nöksi. Eduskunta, jolle sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 24/1997 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan valtion eläkelaisissa (280/1966) tarkoitettuihin työ- ja virkasuhteisiin, joita valtion eläkelaki ei koske sen vuoksi, että ne ovat kestäneet yksinään alle kuukauden kuulumatta lain 1 §:n 4 momentissa säädetyllä tavalla muuhun palvelukseen. Tätä lakia sovelletaan myös vähintään kuukauden jatkuviin virka- tai työsuhteisiin siltä osin kuin niihin ei valtion eläkelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteella sovelleta sanottua lakia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta virka- ja työsuhteesta käytetään jäljempänä nimitystä lyhytpalvelus ja siinä olevaa henkilöä sanotaan työntekijäksi. Lyhytpalveluksena pidetään myös sellaista kirjallisen tai suullisen toimeksianto- tai konsulttisopimuksen tai vastaavan järjestelyn perusteella tehtävää 1 momentin mukaista työtä, jossa työpanoksen antaa ja rahallisen vastikkeen saa luonnollinen henkilö toimimatta yrittäjänä eikä toimintaa harjoiteta yhtiön tai muun yhteisön nimissä.

2 §

Eläkeoikeus

Tämän lain 1 §:ssä tarkoitettussa lyhytpalveluksessa olevalla työntekijällä on oikeus vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aikaeläkkeeseen sekä muuhun etuuteen valtion varoista siten kuin tässä laissa säädetään. Eläkkeen saamisen edellytykset ovat soveltuvin osin valtion eläkelain mukaiset. Hänen kuoltuaan on hänen edunsaajillaan oikeus perhe-eläkkeeseen valtion varoista soveltuvin osin valtion perhe-eläkelain (774/1968) mukaisesti. Eläkeikä on 65 vuotta.

3 §

Eläkkeen määrä

Eläkkeen määrä ja eläkkeen perusteena oleva palkka lasketaan soveltuvin osin valtion eläkelain mukaisesti jokaisesta lyhytpalveluksesta erikseen. Eläkkeen määrä on 1/8 prosenttia eläkeajaksi luettavaa kuukautta

kohti ja se lasketaan kuukauden kolmaskymmenesosilta jokaista lyhytpalveluksen päivää kohti erikseen.

Eläkkeen määrä on kuitenkin 5/24 prosenttia eläkeajaksi luettavaa kuukautta kohti sen vuoden alusta, jona työntekijä täyttää 60 vuotta, ei kuitenkaan siltä osin kuin eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamisen ja eläkeiän tai tätä alemman eroamisen välinen aika (*tuleva aika*) tai aika, jolta edunsaaja on saanut eläkettä.

Tulevaa aikaa ei liitetä tämän lain mukaan eläkeajaksi luettaviin palveluksiin. Jos edunsaajalla ei kuitenkaan ole oikeutta valtion eläkelain 5 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun täysitehoiseen eläkkeeseen minkään työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa mainitun säännöksen mukaisen virkat tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella, tämän lain mukaista eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika. Tulevan ajan huomioon ottaminen edellyttää kuitenkin, että työntekijä on eläketapahtumaa edeltävän 360 päivän ajalta ansainnut tässä laissa tarkoitetuissa lyhytpalveluksissa yhteensä vähintään valtion eläkelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua määrää kaksitoistakertaisena. Tulevan ajan eläkepalkkana pidetään mainittujen 360 päivän ajalta tämän pykälän mukaan eläkkeeseen oikeuttavista palvelussuhteista saatuja työansioita, joista on vähennetty valtion eläkelain 7 a §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla edunsaajan eläkemaksu, jaettuna 12:lla.

Jos eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan tuleva aika tai aika, jolta edunsaaja on saanut täysitehoista eläkettä, eläkkeen määrä on kuitenkin 1/10 prosenttia eläkeajaksi luettavaa kuukautta kohti, kun tuleva aika koskee tai eläkettä on saatu 50 vuoden täyttämisen jälkeiseltä ajalta. Eläkkeen määrä on 1/15 prosenttia eläkeajaksi luettavaa kuukautta

kohti, kun tuleva aika koskee tai eläkettä on saatu 60 vuoden täyttämisen jälkeiseltä ajalta.

4 §

Toimeenpano

Tämän lain mukaisen eläketurvan toimeenpanosta huolehtii valtiokonttori. Eläkkeen maksamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja muusta hoidosta sekä muutoksenhausta, oikaisemisesta, uudelleen käsittelystä ja vastaavista menettelyistä on voimassa soveltuvin osin se, mitä valtion eläkelaisissa säädetään eläkkeistä ja eläkeasiain hallinnosta. Eläkemaksun perimisestä valtion eläkerahastoon säädetään valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1372/1989).

5 §

Viittaussäännös

Mitä muualla säädetään valtion eläkelain mukaisesta eläkkeestä tai valtion perhe-eläkelain mukaisesta perhe-eläkkeestä, koskee soveltuvin osin myös tämän lain mukaista eläkettä.

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 1998.

Lakia sovelletaan lyhytpalvelukseen, joka on alkanut lain voimaantulon jälkeen. Jos lyhytpalvelus on alkanut ennen lain voimaantuloa, mutta siihen ei valtion eläkelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteella sovelleta mainittua lakia, sovelletaan palvelukseen tätä lakia sen voimaantulosta lukien.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/1966) 2 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1671/1995,
muutetaan 1 §:n 2 ja 4 momentti, 7 d § sekä 8 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 7 d § mainituissa laissa 1671/1995 sekä 8 §:n 1 momentti laissa 1528/1993, sekä

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1528/1993 ja 1671/1995 sekä laeissa 851/1971, 215/1979, 902/1979 ja 1180/1996, siitä mainitulla lailla 1528/1993 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti ja 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1528/1993 ja 1180/1996 sekä laissa 638/1994, siitä mainitulla lailla 1528/1993 kumotun 6 momentin tilalle uusi 6 momentti seuraavasti:

1 §

Mitä tässä laissa säädetään viroista, koskee myös toimia sekä tilapäisiä ja muita tehtäviä, joiden haltijat ovat virkasuhteessa valtioon. Samoin se koskee myös sellaista kirjallisen tai suullisen toimeksianto- tai konsulttisopimuksen tai vastaavan järjestelyn perusteella tehtävää työtä, jossa työpanoksen antaa ja rahallisen vastikkeen saa luonnollinen henkilö toimimatta yrittäjänä eikä toimintaa harjoiteta yhtiön tai muun yhteisön nimissä.

Palveluksen katsotaan jatkuvan yhdenjaksoisena, vaikka edunsaaja siirtyy palveluksesta toiseen, jos siirtyminen on tapahtunut välittömästi. Jos edunsaaja on kahdessa tai useammassa samanaikaisesti jatkuvassa virassa, työssä tai tehtävässä, joista ainakin yksi jatkuu vähintään kuukauden, ne yhdessä muodostavat palveluksen. Jos edunsaaja vähintään kuukauden jatkuvan palveluksen lisäksi toimii samanaikaisesti valtion toimikunnassa, neuvottelukunnassa, lautakunnassa tai muussa useasta henkilöjäsenestä koostuvassa elimessä, hänen toimintaansa pidetään kokonaisuudessaan yhtenä tässä laissa tarkoitettuna palveluksena. Jos palvelukseen kuuluvat eri tehtävät alkavat ja päättyvät eri aikaan, pidetään koko palveluksen alkamispäivänä ensimmäisen tehtävän alkamisaikaa ja päättymisenä viimeisen tehtävän päättämisaikaa.

5 §

Eläkeaika lasketaan täysinä kuukausina. Laskettaessa eläkettä pyöristetään palveluk-

sen täysien kuukausien yli menevä yli 14 päivän pituinen aika seuraavaksi täydeksi kuukaudeksi.

7 d §

Eläkepalkkaa laskettaessa työansio määräytyy maksuajankohdan mukaan samoin perustein kuin veron ennakkoa tai veroa pidätettäessä. Työansiona pidetään myös 1 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitetuista tehtävistä ja toimielimistä saatua palkkaa ja palkkiota. Työansiona ei kuitenkaan pidetä:

1) palveluksen päättyessä maksettavaa lomakorvausta;

2) jäljempänä 15 §:n 1 momentin viimeisessä virkkeessä tarkoitettuja etuuksia, jotka kohdistuvat palveluksen päättymisen jälkeiseen aikaan; eikä

3) edunsaajalle suoritettua ulkomaanedustuksen virkamiesten palkkauksesta annetun lain (346/1988) 2 §:ssä mainittua paikalliskorotusta ja lain 3 §:ssä mainittuja korvauksia sekä ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksettavista korvauksista annetussa asetuksessa (652/1993) mainittuja paikalliskorotusta ja korvauksia.

8 §

Vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä on, että edunsaajalla on eläkeaikaa vähintään yksi kuukausi, että hän on saavuttanut eläkeiän ja että palvelus on päättynyt. Jos edunsaaja jatkaa toimintaansa joissakin palvelukseen kuuluvissa 1 §:n 4 momentissa

tarkoitetuissa tehtävissä vielä muiden palveluksen osien päättyessä, palveluksen katsotaan tätä momenttia sovellettaessa päättyneen kokonaan silloin, kun se tehtävä päättyy, josta saatu työansio kuukautta kohden laskettuna on suurin.

Jos edunsaaja on saanut 5 momentissa mainittujen säännösten tai määräysten perusteella varhennetun vanhuuseläkkeen, joka on karttunut 31 päivään joulukuuta 1994 saakka 11/60 prosenttia eläkeajaksi luetulta

kuukaudelta, tämän eläkkeen saamisen eläkeikää pidetään myös hänen tämän lain mukaisena eläkeikänään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998.

Lakia sovelletaan palveluksiin ja tehtäviin lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta.

Lain 5 §:n 2 momenttia sovelletaan eläkkeeseen, jonka perusteena oleva eläketapah-
tuma on sattunut lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1997
